

Predátori na Slovensku?

Martin Slobodník, Marián Zouhar

Bratislava 8. 11. 2018

- Slovensko – niekoľko spoločností mimo akademického prostredia (s.r.o., n.o.), ktoré (okrem iného) vydávajú vedeckú literatúru (časopisy, zborníky, monografie)
- Nejde automaticky o podozrivé vydavateľstvá
 - niektoré majú dobré meno
 - niektoré sú pomerne „amatérske“
 - niektoré slúžia majiteľovi na vydávanie vlastných diel a pod.
- Možné problematické vydavateľstvá – dva príklady
 - Východoeurópska agentúra pre rozvoj, n.o. (resp. European Institute for Further Education)
 - Academic Publishing House Researcher, s.r.o.

- Základné informácie
 - spoločnosť so sídlom v Podhájskej
 - založená v roku 2009
 - zameriava sa na rôzne akademické aktivity – vydavateľské, konferenčné
 - spolupráca predovšetkým s Ukrajinou (v menšej miere s Českom a Srbskom)
- V minulosti – niekoľko časopisov vydávaných pod záštitou STS Science Centre (Londýn)
 - *Journal of Law, Economy and Management* (do 2015)
 - *Current Issues of Tourism Research* (do 2015)
 - [STS Science Centre vydávalo aj: *Journal on European History of Law* (do 2017), *Journal on Legal and Economic Issues of Central Europe* (do 2015), *Journal of Criminal Law and Public Prosecution* (do 2012)]

- Časopisy *Journal of Law, Economy and Management* a *Current Issues of Tourism Research*
 - nevychádzajú – v januári 2016 bol publikovaný obsiahly článok v *Denníku N* („Spolok falošného generála zaistí zabíjačkové hody aj vedeckú prestíž“, autor Dušan Mikušovič)
- V súčasnosti – vydávajú sa monografie, zborníky a časopisy (aj s ISSN, resp. ISBN z inej krajiny – Srbsko, Ukrajina)
- Časopis *European Science* (ISSN 2585-7738)
 - vydáva European Institute for Further Education – jej prezidentom je tá istá osoba ako riaditeľ Východoeurópskej agentúry pre rozvoj a sídli na rovnakej adrese
 - podľa slov prezidenta inštitútu ide o pokračovateľa časopisu *Journal of Law, Economy and Management*
 - tematicky sa časopis zameriava na všetky oblasti vedy a výskumu

- Časopis *European Science* (ISSN 2585-7738) (pokr.)
 - redakčná rada – Slováci a Ukrajinci, niekoľko členov je z Česka, Poľska, Lotyšska, Gruzínska, Nemecka a USA
 - údaje o recenznom konaní nie sú žiadne, podrobne sú však spracované požiadavky na podobu zasielaných príspevkov
 - uverejnený je zoznam 19 recenzentov (ktorí zjavne pokrývajú posudzovanie článkov zo všetkých oblastí vedy)
 - zvýraznené sú poplatky – 50 EUR za článok do 12 strán, 5 EUR za redakčné spracovanie 1 strany článku
- Ďalšie časopisy: *Air and Space Law* (Ukrajina), *Visnik* (Ukrajina) – minimum informácií o nich
- Zborníky: *Ukrajinsko-slovenská ročenka*, *Medzinárodný vedecký zborník* (Srbsko)

▪ Základné informácie

- založené v 2010, súčasný názov od 2016
- v súčasnosti jediný spoločník aj štatutár (zo Soči), v minulosti ďalší dvaja spoločníci (Banská Bystrica), z ktorých jeden bol celkovo spoločníkom v 447 firmách a druhá spoločníčkou v 163 firmách
- sídlo vydavateľstva (podľa webovej stránky): Stará Vajnorská 1367/4, Bratislava; podľa FinStatu: Trnavská cesta 74A, Bratislava
- kontaktná mailová adresa je ruská: aphr2010@mail.ru
- informácia na webe v angličtine, ktorá nie je celkom v poriadku
 - „Academic Publishing House Researcher s.r.o. is a scientific publishing house in the Slovak Republic. At present time the publishing house issues the 52 scientific journals of open access. The publishing house specializes on the issue of scientific periodicals on a wide range of humanitarian, natural and social sciences. The goal of the editorial policy of the publishing house is the accumulation of the best scientific research on the subject of the publishing journals, reflecting the results of research, scientific and innovative activities of scientists all over the world.“

- Celkovo – 52 časopisov z rôznych vedných oblastí
 - zjavne s cieľom saturovať publikačné potreby ruských vedcov v zahraničí
 - veľká väčšina časopisov – založená v rokoch 2013-2016; ISSN priradené slovenskou Národnou agentúrou ISSN
 - niektoré časopisy – pred 2010, prevzaté od predchádzajúceho vydavateľa alebo vydávané v spolupráci (*Bylye Gody, Media Education (Mediaobrazovanie), History and Historians in the Context of Time*); ISSN priradené ruskou agentúrou
 - niektoré časopisy – zrejme obnovené (*Russkaya starina* – vychádzal do r. 1918, potom od r. 2010, *Russkij Arkhiv* – vychádzal do r. 1917, potom od r. 2013, *Vojennyj sbornik* – vychádzal do r. 1924, potom od r. 2013); ISSN priradené slovenskou Národnou agentúrou ISSN
 - redakčné rady – takmer výlučne z ruských členov, zastúpenie aj z iných postsovietskych republík, ďalšie krajiny len výnimočne

- Všetky časopisy vydavateľstva majú
 - toho istého výkonného redaktora, ktorý je adresátom príspevkov
 - tie isté inštrukcie pre autorov (dokonca zhodné s inými časopismi, ktoré vydavateľstvo nevydáva, no zjavne je s nimi prepojené)
 - tie isté podmienky recenzného konania
 - ďalšie informácie
- Recenzné konanie
 - podrobne predstavené, na prvý pohľad korektné – recenzovanie nezávislými odborníkmi
 - avšak autori sú vyzvaní, aby navrhovali vhodných recenzentov, resp. oznamovali nevhodných recenzentov
 - nedôveryhodná informácia: každý časopis vyhlasuje, že dostáva omnoho viac článkov, než môže uverejniť, no všetky čísla časopisov majú len niekoľko desiatok strán, obsahujú spravidla 3-5 článkov

▪ Poplatky

- pred časom mnohé časopisy uvádzali poplatok 140,- EUR – teraz informácia odstránená
- viaceré časopisy uvádzajú, že nevyberajú APC
 - „This is an open access journal. The journal does not have article processing charges (APCs) and article submission charges.“
- niektoré časopisy uvádzajú, že majú otvorený prístup, no neuvádzajú, či vyberajú poplatok od autorov
 - „This is an open access journal, which means that all content is freely available without charge to the user or his/her institution. Users are allowed to read, download, copy, distribute, print, search, or link to the full texts of the articles in this journal without asking for prior permission from the publisher or the author.“
- len jeden časopis explicitne uvádza vyberanie poplatku (*European Journal of Contemporary Education*), a to 500,- EUR

- Indexovanie
 - niektoré v ERIH PLUS, tri vo WoS, dva v Scopus, dva v Chemical Abstracts Service, všetky v OAJI (no žiadny v DOAJ)
- OAJI – Open Academic Journals Index
 - databáza, ktorá indexuje a sprístupňuje plnotextové znenie časopisov, ktoré sa deklarujú ako časopisy s otvoreným prístupom
 - sídlo – Washington, na webe nie sú žiadne kontaktné mená ani mená vlastníkov či riadiaca štruktúra, okrem adresy sídla len e-mailová adresa s koncovkou inbox.ru
 - zakladateľ – International Network Center for Fundamental and Applied Research LLC (INFCAR) (sídlí na tej istej adrese ako OAJI, ako e-mailový kontakt uvádza adresu s koncovkou gmail.com)
 - vlastnícke vzťahy: Academic Publishing House Researcher (APHR) je inštitúcia v Soči – jej majiteľ je vlastníkom a štatutárom APHR, s.r.o., majiteľom a riaditeľom INCFAR, a teda zakladateľom OAJI

- OAJI – Open Academic Journals Index (pokr.)
 - webové domény INFCAR aj OAJI sú registrované na APhR
 - OAJI indexuje aj veľké množstvo predátorských časopisov a vydavateľstiev – najviac časopisov registrovaných z Indie (565), Brazílie (200), Indonézie (176), Ukrajiny (169), Turecka (149), Iránu (132), USA (128), Ruska (115) – Slovensko (64)
- Zhrnutie
 - APhR spája tri akademicky vyzerajúce subjekty – APhR, s.r.o., OAJI a INFCAR
 - APhR, s.r.o. vydáva časopisy v jednej krajine, OAJI registruje časopisy v inej krajine
 - väzba medzi INFCAR a OAJI je explicitná a zjavné z informácií na webe OAJI (INFCAR ako zakladateľ OAJI)
 - väzba medzi APhR, s.r.o. a INFCAR nie je explicitná, hoci možno z dostupných údajov zistiť, že sú personálne prepojené

Ďakujeme za pozornost!